

Muistotilaisuus koulussa/oppilaitoksessa

KIRKKO VANTAALLA
SUOMEN EV. LUT. KIRKKO

Tämä materiaali on laadittu yhdistelemällä erilaisia olemassa olevia ja käytössä kokeiltuja materiaaleja. Materiaalia ovat olleet kokoamassa Vantaankosken seurakunnan hanketyöntekijä Tuomas Tulenheimo, Vantaan seurakuntien oppilaitospappi Hanna Vuollo sekä kasvatuksen asiantuntija Iris Sotamaa.

Sisällys

Tärkeitä huomioita.....	3
1. Saapuminen ja musiikki (5 min).....	3
2. Avaus (2–3 min)	3
3. Hiljainen hetki/muistorituaali (1–2 min)	4
4. Muistosat / puhe (5–10 min)	5
5. Musiikki tai runo (3–5 min)	5
6. Yhteinen jakaminen (valinnainen, 10–15 min).....	5
7. Toivon / kannattelun sanat (3–5 min)	5
8. Päätös (2 min).....	6
9. Lopetusrusiikki / vapaamuotoinen yhdessäolo	6
10. Esimerkkejä musiikista ja runoista	7

Tärkeitä huomioita

- pidä tila **riittävän väljänä ja turvallisena** (ei liikaa ohjelmaa)
- sano ääneen: *kaikki tunteet ovat ok – myös se, ettei tunne mitään*
- huomioi moninaisuus (ei liian vahvaa uskonnollista kieltä, ellei konteksti sitä tue)
- jätä aina mahdollisuus **poistua kesken tilaisuuden**
- kokoontumisen pituus max 30 min.
- **Mukaan:**
 - kynttilä ja tulitikut
 - adressi
 - valkoinen liina
 - kaiutin ja kappale puhelimesta
 - pyydä asianomaisia toimittamaan valokuva, jos mahdollista
 - SPR:n kriisiohjeita tulostettuna

1. Saapuminen ja musiikki (5 min)

- rauhallinen taustamusiikki (instrumentaali / hiljainen kappale)
- mahdollisuus sytyttää kynttilä tai vain istua hiljaa
-

2. Avaus (2–3 min)

Esimerkki: Olemme kokoontuneet tänään muistamaan [nimi] ja pysähtymään yhdessä tämän menetyksen äärelle.
Jokainen meistä kokee tämän omalla tavallaan, ja tässä tilaisuudessa on lupa olla juuri sellainen kuin on.

Esimerkki: Olemme kokoontuneet tänään pysähtymään yhdessä surun ja menetyksen äärelle sekä muistamaan [nimi].

Tällaisessa hetkessä sanat ovat usein riittämättömiä. Jokainen meistä kokee tämän omalla tavallaan – joku ehkä surun, joku hämmennyksen, joku tyhjyyden. Kaikki nämä tavat ovat yhtä oikeita.

Tässä tilassa ei tarvitse jaksaa tai osata mitään. Saa olla hiljaa, saa tuntea – tai olla tuntematta.

Olemme täällä yhdessä, emmekä yksin.

Esimerkki: Olemme kokoontuneet kunnioittamaan XX muistoa yhteiseen hetkeen.
Pieni kuvaus tapahtuneesta...

Haluankin ennen yhteistä muistohetkeä muistuttaa, että näin äkillisten ja järkyttävien tapahtumien sattuessa on sallittua ja hyväkin, antaa tilaa kaikille niille tunteille ja ajatuksille, joita meissä herää.

(Kerron ja kertaan vielä tämän tilaisuuden lopuksi, mistä kaikkialta on apua saatavilla, jos kokee sille vielä erityistä tarvetta.)

Mutta nyt meidän on tarkoitus viettää yhdessä pieni, hiljainen hetki XX muistolle. Sytytän kohta XX kynttilän, sitten vietetään yhdessä noin minuutin pituinen hiljainen hetki. Lopuksi kuunnellaan vielä pieni sellomusiikki.

3. Hiljainen hetki/muistorituaali (1–2 min)

Esimerkki: Voimme nyt pysähtyä hetkeksi hiljaisuuteen ja muistaa [nimi] – jokainen omalla tavallaan.

Esimerkki: Silloin kun kuolema tulee lähelle ja kun sanoja on vaikea löytää voin sytyttää kynttilän. (kynttilän sytytys)

Kynttilä voi olla hiljaisen huokauksen ja joillekin myös sanattoman rukouksen merkki, joka nousee kohti taivasta.

Se voi olla myös merkki toivosta. Merkki siitä, että pimeydestäkin löytyy valonsäde, ja surusta toivon liekki ja kuolemasta ikuisen elämän kirkkaus, joku suurempi, joka kantaa.

Tänään tämä merkki on sytytetty XX muistoksi. Seuraavaksi saamme viettää häntä ja hänen muistoaan kunnioittaen yhteisen hiljaisen hetken.

- voidaan sytyttää yhteinen kynttilä/ sytytän oman kynttilän ja kaikki voivat tulla sytyttämään oman tuohuksen/tuikun

Esimerkki: Runo: Eeva Kilpi

*“Kuolema ei vie kaikkea.
Se ottaa sen minkä näemme,
mutta jättää meille sen
mitä emme voi menettää:
muistot, rakkauden ja sen
mikä on ollut totta.”*

Esimerkki: Sellokappale

4. Muistosanat / puhe (5–10 min)

- sinä tai joku opiskelijayhteisöstä
- voi sisältää:
 - millainen henkilö hän oli
 - merkitys yhteisölle
 - lämpimiä muistoja

💡 tärkeää: ei tarvitse olla täydellinen – aito riittää

5. Musiikki tai runo (3–5 min)

- kappale, joka liittyy muistettavaan
TAI
- lyhyt runo / teksti

6. Yhteinen jakaminen (valinnainen, 10–15 min)

👉 vaihtoehto A: avoin puheenvuoro

👉 vaihtoehto B: kirjoitetaan ajatuksia lapuille

👉 vaihtoehto C: ohjattu kysymys:

- “Mikä muisto tulee mieleen?”
- “Mitä haluaisit sanoa hänelle?”

💡 tärkeää: vapaaehtoisuus

7. Toivon / kannattelun sanat (3–5 min)

- voit tuoda:
 - toivoa
 - yhteisöllisyyttä
 - ajatuksen siitä, että kukaan ei jää yksin

Esimerkki: Vaikka menetys on suuri, emme kannata sitä yksin. Voimme tukea toisiamme ja pitää huolta toisistamme myös tästä eteenpäin.

Esimerkki: Suru koskettaa meitä jokaista eri tavoin, mutta se kertoo myös siitä, että joku on ollut meille merkityksellinen.

Vaikka [nimi] ei ole enää fyysisesti läsnä, muistot, kohtaamiset ja yhteiset hetket elävät meissä.

Usein tällaisessa tilanteessa voi tuntua vaikealta tietää, mitä tehdä tai miten olla. Silloin tärkeintä on ehkä se, että olemme toisillemme läsnä – pienissäkin hetkissä.

8. Päätös (2 min)

- tieto siitä, mistä saa tukea (esim: opiskelijaterveydenhuolto, kriisipalvelut, seurakunnan/katsomusyhteisön työntekijät...)

Esimerkki: Kiitos, että olette tulleet tänään paikalle ja jaatte tämän hetken yhdessä.

Surun keskellä on tärkeää muistaa, ettei kenenkään tarvitse jäädä yksin. Toisista huolehtiminen ja tuen pyytäminen on tässä ajassa erityisen tärkeää.

Jos haluat jutella, jäädä hetkeksi tai hakea tukea, siihen on mahdollisuus myös tämän tilaisuuden jälkeen.

Voimme nyt päättää yhteisen hetken.

Esimerkki: Kiitos yhteisestä jaetusta muistohetkestä XX muiston kunniaksi. Olen tuonut tänne adressin, jonne voit kirjoittaa oman nimesi. Adressin mukana on myös valkoisia papereita, joihin on mahdollista kirjoittaa jokin yhteinen muisto tai terveiset XX omaisille. Adressi toimitetaan sitten XX omaisille tämän tilaisuuden jälkeen.

Jään tänne tämän tilaisuuden jälkeen hetkeksi, jos jollakulla tulee tarve vielä sanoa jotain. Ja sanon tässä yhteydessä myös sen, että jos jollakin nousee myöhemmin tarve jutella ja jakaa lisää, joko yksin tai ryhmässä, meidän seurakunnan/katsomusyhteisön palvelut on myös käytössä terveyshuollon lisäksi. Lisäksi Mieli ry:llä ja SPR:llä on paljon materiaalia kriisistä selviytymisen. Mieli ry:llä on myös kriisipäivystystä aikuisille.

Ja vielä kerran sanon ääneen sen, että puhukaa myös toisillenne, jakakaa tunteja ja yhteisiä muistoja, niistä voi saada myös voimaa tähän tilanteeseen. Lämmin kiitos jokaiselle yhteiseen tilaisuuteen osallistuneelle.

9. Lopetusmusiikki / vapaamuotoinen yhdessäolo

- mahdollisuus jäädä juttelemaan
- hiljainen tila

10. Esimerkkejä musiikista ja runoista

Rauhallinen ja neutraali

- Ludovico Einaudi – *Nuvole Bianche* (instrumentaali)
- Ólafur Arnalds – *Near Light*
👉 toimii hyvin taustalla tai hiljaisen hetken aikana

Lempeä ja lohdullinen

- Vesa-Matti Loiri – *Nocturne*
- Herra Ylppö & Ihmiset – *Suojelusenkeli*

Toivoa ja valoa tuova

- ABBA – *Slipping Through My Fingers*
- Coldplay – *Fix You*

Runoja muistotilaisuuteen

Eeva Kilpi: Niin meiltä ei lopulta
voida enää mitään pois ottaa
kun olemme kaiken antaneet
kaiken kestäneet ja kärsineet.
Niin lopulta sanomme vain kiitos.
Kiitos että elit
Kiitos että olit
Kiitos että annoit meille elämäsi esikuvan.
Muistosi on kylvetty sydämiimme
ja siellä se on alati läsnä, kunnioitettuna, hellittynä.
Eikä sinulta kukaan ota enää mitään pois.

Lassi Nummi: **Anna meille rauha**

Anna meille rauha,
Ilon ja tuskan ja kaipauksen pyörteiden heittelemille
Anna rauha, jossa on nöyrää iloa ja surua
Ja voimaa päivän askareen suorittamiseen,
Ja samalla tavoin anna rauha
Käsille, jotka ovat askareistaan vaipuneet,
Silmille, jotka ovat sulkeutuneet lepoon.
Anna rauha, joka yhdistää poisnukkuneet
Ja meidät, jotka vaellamme täällä.
Anna rauha, joka käy yli kaiken ymmärryksen,
Kaikille meille.